

JIŘÍ BŘEZINA

NA KOPCI

motto

CENA ZA NEJLEPŠÍ
ČESKOU DETEKTIVKU

Na kopci

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Jiří Březina

Na kopci – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

**JIŘÍ
BŘEZINA
NA KOPCI**

motto

Na kopci je moje první kniha. Byla ztělesněním mých nejtajnějších snů: napsat román. Poprvé jsem si zkusil, jak opojné je ponořit se do příběhu, dýchat s postavami a nechat je řídit jejich osud. A také jsem zjistil, kolik úmorné práce takové psaní přináší a že když postavy necháte řídit jejich osud až příliš, budete muset hodně přepisovat.

Kniha se liší od prvního vydání, které vyšlo před deseti lety. Pořád jde o příběh nesmělého eléva Milana a životem unavené Heleny, které spojí zájem o prazroláštní zjevení a následné dilema, jak naložit s jeho podstatou. Při příležitosti druhého vydání jsem ale chtěl text zredigovat. Zkrotit své tehdejší ambice popsat vše a být někdy až příliš doslovný.

Redaktor mých knih Adam Chromý mě s tímto požadavkem kupodivu nevyhodil. Naopak, zakouzl se do textu jako buldok a dělal to, co by pro mě jako autora bylo emočně náročné. Škrtnal.

Výsledek? Nové vydání je o neuvěřitelných 22 tisíc slov kratší. Přesto věřím, že atmosféra příběhu zůstala zachována a nic podstatného zde nechybí.

Při úpravách jsem odolal pokušení děj aktualizovat do současnosti a ponechal jsem ho v roce 2013. Některé detaily jsme ale přece jen upravovali, protože by dnes mohly působit rušivě.

A ještě jedna drobnost. Na návrh kritika a velkého znalce detektivek Pavla Mandyse jsem pozměnil konec. Pavel totiž přišel s tak dobrým nápadem, že jsem neodolal.

Jiří Březina

PROLOG

Horké červencové odpoledne sálalo do krajiny. Marie se vracela domů. Jako každý prázdninový den jela navštívit babičku v sousední vesnici a teď tlačila kolo do kopce podél křížové cesty vinoucí se zanedbanými pastvinami. Až dorazí nahoru ke kapličce, chvilku si tam odpočine. Potom nasedne a užije si sjezd až před dům, kde bydlí s maminkou.

Mohla by jet po rovině údolím a vyhnout se úmornému tlačení kola nahoru, ale cesta z kopce jí tu námahu vynahradí. Jela tudy už tolikrát, že zná každý výmol. Pokaždé je dole o něco rychleji. Ještě že to máma neví, určitě by jí vynadala.

Marie nespěchá, jde pomalu podél jednotlivých zastavení křížové cesty a u každého z nich chvilku postojí, vydýchá se, odhrne si z čela potem splepené vlasy a prohlíží si obrázky Kristova utrpení.

Když se blíží k vrcholu kopce, zašlé a oprýskané výjevy začínají nabývat na působivosti. Pokaždé na ni doléhá tíha Spasitelovy oběti. Jenže dnes je ten pocit ještě silnější. Při pohledu na scénu přibíjení na kříž ovane Marii proud studeného vzduchu, až jí naskočí husí kůže. Najednou má pocit, že není sama.

Rozhlédne se kolem sebe. Z kopce je vidět do údolí, vidí Výtoň – vesnici, odkud vyrazila. Očima přejíždí horizont, vlnící se pahorky i údolí ukrývající zákruty řeky a les, za kterým se krčí Hbity, její domov. Vzduch se tetelí vedrem, jinak je všechno naprosto nehybné. Marie nevidí nic, co by v ní mohlo vyvolat to podivné chvění. Přesto by přísahala, že cítí něčí přítomnost.

Po chvíli ale pocit chladu ustoupí žáru slunce a husí kůže se změní v přirozenější pocit ulepeného horka. Marie pokračuje dál a těší se do stínu na vrcholu kopce.

Nahoře se nachází malá kaplička, vedle ní nástěnka s vybledlými svatými obrázky. O kousek dál stojí altánek, který tam postavili věřící nebo snad turisté, aby se ukryli před případnou nepřízní počasí. Marie se tady každý den schovává před sluncem a připravuje se na vzrušení z jízdy dolů po pěšině, která se po chvíli vnoří do lesa, kde začne to opravdové terénní dobrodružství.

Žádná kamarádka by s ní takhle dolů nejela. Popravdě řečeno, Marie vlastně žádnou kamarádku ani nemá. Vždycky si vystačila sama a vůbec jí to – na rozdíl od její mámy – nevádí. Je to drobná, tichá a nenápadná devítiletá holčička, jejíž nejčastější činností je zadumané sledování dění kolem sebe. Její černé oči pronikavě sledují okolí zpoza stejně černých vlasů padajících do čela. Prázdniny tráví projíždkami po okolí, občas se zajde s ostatními dětmi vykoupat do řeky a každý den jede za babičkou, protože máma na ni nemá čas.

Teď tedy sedí na hrubé lavici v altánku, vnímá vůni rozpáleného dřeva a dívá se do kraje. Stále cítí něčí přítomnost, zdá se, jako by u altánku někdo byl, ale nikoho nevidí. Přichází další závan studeného vzduchu, daleko silnější než ten předchozí, tak silný, že se Marie zachvěje zimou.

Přepadne ji tíživý strach, jako by ji něco přikovalo k lavici, nemůže se ani pohnout. Hrozně moc by chtěla jít domů, chce domů, zatíná ruce v pěst a vší silou zavírá oči.

Když je otevře, zírá na záblesk světla, který se jakoby odnikud rozlévá přímo u kapličky. Světlo je tak silné, že přebíjí slunce. Obloha se najednou zdá temná jako před bouřkou.

Světelná skvrna začíná zvolna měnit tvar a uprostřed se nezřetelně rýsuje jakási postava. Marie nedýchá, děs ji paralyzuje. Postava je průsvitná, světlo vyzařuje přímo z ní a vytváří zářivou auru. Vysoká, štíhlá, krásná bytost s dlouhými zlatými vlasy a celá v bílém. Dívá se na ni a přitom září světlem, které oslepuje děsem.

Marie už ale hrůzu nevnímá, připadá si, jako by to všechno sledovala odněkud z povzdálí a jako by na té dřevěné lavičce ani nebyla ona. Postava teď stojí přímo před ní a její planoucí modré oči promlouvají. Z úzkých, půvabných úst nevycházejí žádná slova, přesto vzduch naplňuje hromový hlas, kterým nadzemská bytost burácí své poselství. Zvedá se strašlivý víchr, celý altánek se otrásá pod jeho poryvy. Všechno to trvá jen okamžik a zároveň celou věčnost.

A pak to náhle skončí. Marie sedí v altánku sama, dívá se na zářivě bílou stěnu kapličky, cítí vůni dřeva a opět k ní doléhá cvrkot hmyzu v trávě a vzdálený smích dětí od řeky. Chvěje se a její zrychlený dech doprovází trhané vzlykání. Celé její drobné tělo se jen pomalu vzpamatovává z posvátné hrůzy, kterou právě prožilo, a ona cítí ostrou bolest, která se v ní rozlévá. Hlava jí třestí. Se slzami v očích se pokouší pohnout.

Sleduje odlesk slunce v paprscích výpletu zadního kola bicyklu položeného v trávě před lavičkou. Volnoběh tiše cvaká a kolo se pomalu točí, zpomaluje, až znehybní docela, stejně jako Marie.

Stín kapličky se protahuje, jak slunce pomaloučku míří k západu. Na nebi krouží káně. Stín dravce přelétne po podupané trávě před altánkem. Dívka sebou trhne a tiše zasténá. Zůstane však sedět, nehybně jako socha. Bílá stěna kapličky dostává nádech žluté, jak se připozdívá. Nebe získává tmavší odstíny a na obzoru se shromažďují průsvitné mráčky.

V okně altánku se objeví hlava. Babiččin nasupený výraz zmizí, jakmile chytí vnučku za studenou ruku. Pohladí ji po slepených vlasech a pak řekne: „Mařenko, co tady děláš? Všude tě hledám. Co se ti stalo?“

ČÁST 1

„To si nemůžeš na čtrnáct dní sednout ke kompu se třema knížkama a udělat z nich kompilát jako všichni ostatní?“ Petr se tvářil pobaveně, ale Milan v jeho očích zahlédl i náznak obdivu.

„Tak zaprvý, chci to udělat poctivě. A zadruhý, může se to hodit v práci. Možná se tam uvolní místo stálýho redaktora. Tohle by mohla být dobrá reportáž, možná celý seriál.“

Milan nebyl na takové otázky připravený. Cestou na kolej si to už všechno hezky vybásnil a spolubydlící se mu teď vysmívá. „Všichni svoji budoucnost nevidí na akademický půdě, někdo by třeba taky rád dělal nějakou normální práci.“

„Buď v klidu, kámo. Ale proč sis vybral zrovna religionistiku? Co na tom proboha vidíš? Netušil jsem, že seš takovej pámbíčkář!“

„Jako budoucí učitel občanský výchovy musím mít rozhled ve všech společenských vědách.“ Milan se snažil o sebeironický tón, ale vyznělo to, jako by to myslel vážně.

„Jasně. Od všeho kousek a dohromady nic,“ zakončil to Petr.

Takové výměny názorů byly na jejich pokoji na denním pořádku. Kluci spolu bydleli už třetím rokem. A kromě občasného popichování si spolu rozuměli. Na pražské koleji Větrník by to ani jinak nešlo, protože rozměr pokojů docela slušně simuloval ponorku, takže ani k nemoci pojmenované po tomto plavidle neměli zdejší obyvatelé daleko.

Milan se snažil rozpoznat, co si jeho kamarád skutečně myslí. Někdy měl problém s ironií, s níž jeho spolu-
bydlící přistupoval ke všemu kromě vlastní odbornosti. Petr studoval historii a rád by pokračoval jako doktorand. To by ale musel trochu omezit flámování a koukání na filmy. Byl to vysoký, štíhlý mladík s pomalu postupujícími kouty a extrovertním chováním. Oblékal se ve stylu nezávislý alternativec. Díky rozmáchlé gestikulaci a hlasitému projevu byl vždy středem pozornosti.

Milan byl menší, méně nápadný, neustále si upravoval brýle na nose a trochu se hrbil. Na rozdíl od Petra, který si na své na první pohled zanedbané vizáži dával záležet, Milanův vzhled prozrazoval neochotu věnovat něčemu takovému pozornost.

Možná to byly jejich protichůdné povahy, které jim umožňovaly sdílet omezený prostor a neomezený nepořádek. Teď se oba váleli na neustlaných postelích a probírali Milanovu diplomku, jejíž téma znělo: *Privátní zjevení svatých v kontextu postmoderní společnosti se zaměřením na situaci ve středoevropském náboženském prostoru, ilustrované terénním výzkumem konkrétního případu.*

„Netuším, co to má znamenat. Ale terénní výzkum rozhodně znamená, že budeš muset někam do terénu!“ vydedukoval Petr po několikavteřinovém studiu dokumentu.

Po výměně názorů oba mlčeli a koukali do stropu. Milan přemýšlel, jestli neudělal chybu. Petr má pravdu: tahle diplomka znamená víc práce než jiná témata. Bude muset nastudovat spoustu knih a prozkoumat nějaký případ zjevení. Jinými slovy táhnout se do nějakého zapadákov a zpovídat místní velebníčky a kostelní báby. Vzhledem ke skutečnosti, že byl zapřísáhlý ateista, nevěděl o nějakých zjeveních vůbec nic. Snad jen to, co se dozvěděl z několika hororů, které s Petrem na pokoji zhlédli.

Na druhou stranu, tuhle práci povede docent Spurný. A docent Spurný, to je dobrák od kosti. Ten se svým diplomantům věnuje už z toho důvodu, že na religionistiku jich nikdy není moc.

A pak je tady významný bonus v podobě reportáže pro týdeník *Fokus*. Jako externista tam Milan občas píše články a přivydělává si. Teď když mu studium pomalu končí, by bylo dobré přejít plynule k profesi, která by Milana bavila, což se o učitelství říct nedalo. Během pedagogické praxe se o sobě dozvěděl, že není schopný zjednat si pořádek ve třídě, natožpak rozjivené děti něco naučit. Novinařina ho lákala víc.

Jenže je rozdíl mezi krátkým článkem psaným od stolu a reportáží z terénu, jak mu sdělil šéfredaktor. Místo by se pro něj možná našlo, ale musí se osvědčit.

Doba poflakování na škole tak jako tak končí, přemýšlel Milan. Už brzy bude muset přestat chodit do školy jen na přednášky, které ho zajímají, a na povinné semináře. Vzhledem ke skutečnosti, že už studuje sedmým rokem, je na čase začít si na sebe vydělávat a platit daně.

Táhlo na pátou hodinu a venku se začínalo stmívat. Mrzlo a sněžilo a kluci začali přemýšlet, co s načatým večerem. Po chvíli dohadování se shodli na tom, že jediné východisko z podvečerní nudy je zajít na pivo do ne-daleké hospody.

Docent Spurný byl asi šedesátiletý, zanedbaný muž, který měl navzdory tlustým brýlím problém rozpoznat psaný text nebo lidi, s nimiž mluví. Chvíli na Milana zmateně mžoural, ale nakonec ho poznal.

„Tak jak ses rozhodl? Budeš to psát u mě?“

Tyká mi, to je dobrý znamení, pomyslel si Milan. „Asi ano, pane docente. Ale chtěl bych si o tom promluvit,

abych věděl, co to obnáší a jak by měl vypadat výsledek.“

„V zásadě jde o to, aby v té práci byl popsán význam a dopad soukromých zjevení na náboženskou víru, v našem prostoru tedy katolické křesťanství. Taková událost má většinou různé dopady, může například zvýšit počet konvertitů. Bylo by vhodné popsat taky pohled...“

„Počkejte, já si to musím začít psát!“ přerušil výklad Milan a začal zmateně prohrabovat batoh. Po chvíli vylovil diář, úspěšně našel i propisku a začal psát.

„...bylo by dobré, kdyby tam byl popsán přístup katolické církve k takové události,“ dokončil myšlenku docent.

„To by mělo být obsahem teoretické části?“ ptal se Milan.

„Ano, mělo by tam být nějaké shrnutí toho, co se děje, když má někdo zjevení nebo vizi. Soukromé zjevení je obecný fenomén, v křesťanském výkladu jsou to události, které nemají vliv na celou církev, nejsou obecně závazné, dá se tedy říct, že jde o takovou neoficiální, osobní záležitost. Ale nechci nějaká strohá fakta, Milane, měla by tam být také analýza dopadu na místní komunitu.“

„Jako že se to rozkřikne a všichni začnou chodit do kostela?“

Spurný se usmál. „Ono se to rozkřikne vždycky, jinak bychom se o tom nedozvěděli, ale že začnou všichni hned chodit do kostela, to bych netvrdil. Většinou se tam začnou sjíždět věřící a z místa zázraku se stane poutní místo. Já bych chtěl, abys popsal také ten spirituální dopad, to se přece nemusí projevovat jenom zvýšenou návštěvností kostela.“

„Rozumím,“ řekl Milan, i když vůbec netušil, o čem to Spurný mluví.

„No a potom je také zajímavé sledovat, jak se k tomu staví církev. To by tam také mělo být popsané.“

„Takže popsat, jak to vyšetřují?“

„Ano, ustaví se komise a ta sleduje oficiální postupy.“

„Aha...“ Milan horečně zapisoval do diáře. „A co ta praktická část? Mám něco zkoumat na místě? Mám najít nějaké místo zjevení a vyzpovídat svědky?“

„Ono to souvisí i s tou teoretickou částí, tam můžeš své poznatky konkretizovat. Bylo by užitečné, kdybys strávil nějaký čas v místě zjevení a popsal, co se tam stalo a jaký vliv to má na konkrétní místo, konkrétní lidi a konkrétní projevy spirituality.“

Hlavně že ty jsi konkrétní, řekl si Milan v duchu. „Dobře, ale poradíte mi, kam bych se mohl podívat? Aby to nebylo někde v Polsku.“

„Počkej, někde jsem si to tu napsal...“ Spurný začal roztržitě prohledávat stohy papíru na stole. Ty papíry zabíraly většinu prostoru jeho malého kabinetu, který kromě stolu a docentovy židle zahrnoval už jen polici na knihy a druhou židli, na které teď seděl Milan a z níž po jeho příchodu Spurný pár listů „uklidil“ zpátky na stůl, čímž dokonale završil entropii svého systému práce s informacemi.

Během několika minut, kdy Spurný bagroval své papírové království, studoval Milan poznámky a snažil se představit si objem práce, která ho čeká. Tušil, že toho nebude málo. A ten terénní výzkum taky asi nebude úplně zadarmo.

„Tady to mám. Případy zjevení v posledních letech. Většinou mariánská zjevení. Pojd' se podívat.“

Milan se zvedl ze židle a podíval se docentovi přes rameno. Velkým, kostrbatým písmem napsané čtyři leto-počty doprovázené nečitelnými klikyháky.

„Podívej, v roce 1991 je tady Slovensko, vesnice Litmanová. Dvě holčičky se tam schovaly do seníku a zjevila se jim Panna Maria. Teď tam je poutní místo, zjevení se tam opakovala několik let, ty holky tam chodily, s nimi

celá procesí poutníků a Panenka Maria jim předávala poselství.

Pak tady, to je také Slovensko, Dechtice, rok 1994. Celkem sedmi dětem se tam postupně zjevila Maria. Nejdříve jednomu chlapci v lese, potom postupně několika dalším. Zjevení stále pokračují.

Dále Německo, 1999. Zjevení Panny Marie v Marpingenu se opakuje už asi sto let, to poslední se událo třem místním ženám.

A jako poslední tady mám napsaný případ tady od nás z roku 2000. Výtoň na Šumavě, jedna holčička tam viděla anděla.“

„Tak to je fajn, to je v Čechách, to bych si asi vybral,“ vyhrkl ze sebe Milan.

„Já nevím, Milane. Pokud je mi známo, tak církev to tam snad ani nezačala pořádně vyšetřovat a nějak to zamrzlo. Zjevení ustala, to dítě někam zmizelo. Ale poutníci tam jezdí, i z Německa a z Rakouska.“

„Mně se to docela zamlouvá. Třeba právě proto, že to není tak dávno, z toho může vzejít něco zajímavého,“ řekl Milan, který už se viděl na Šumavě.

„Jestli si myslíš, že tě to bude zajímat, mně to nevadí. Diplomka je docela náročná věc, takže je důležité, aby tě bavila. Zkus si o těch zjeveních něco zjistit a pak mi řekni, jak ses rozhodl. Budeme se teď vídat častěji.“

„Dobře, popřemýšlím o tom a dám vám vědět. Zkusím si o tom něco přečíst.“

Milan sklapl diář, vzal si nečitelný papír od mžourajícího docenta, rozloučil se a vyšel z kabinetu. Před katedrou společenských věd narazil do spolužačky, zapovídal se, pozval ji na kafe a do večera už si na diplomku ani nevzpomněl.

Během několika dní se dostavil únor a s ním zkouškové období. Místo zkoumání náboženských jevů tu byly

neodkladné záležitosti ve formě zápočtů a zkoušek, které mu chyběly k tomu, aby se vůbec mohl přihlásit ke státnicím.

Milan s Petrem prožili na koleji pár hektických týdnů, kdy jim lampičky svítily celou noc až do rána. Teprve pak je oba zhasli, šli si dát sprchu, oblékli si něco slušnějšího na sebe a vyrazili do školy s touhou doplnit další zářez do svých vysokoškolských indexů.

2

„Tak se tu mějte hezky,“ rozloučila se Helena.

Žádný bujarý večírek, bouchnutá lahev šampaňského, dokonce ani kytka. Ne že by něco z toho očekávala, ale takhle si to taky nepředstavovala.

Na druhou stranu se kolegům nemohla divit. Její náhlé a pro mnohé nepochopitelné rozhodnutí odejít devalvovalo všechny ty dlouhé roky práce v téhle partě. Marně ji prosili všichni spolupracovníci i nadřízení. Ani šéf, nabízející slušný příplatek a vlastní kancelář, ji nezlomil. Musela pryč.

Poté co se vrátila z Moravy, už to dál nešlo. Nebylo na světě člověka, který by jí pomohl. Snažila se přesvědčit samu sebe, že za ta léta pomohla tolika lidem, ale ta druhá myšlenka byla stokrát silnější: některým už pomoci nedokázala. Když vkročila do kanceláře, byla tam tma. Cítila, jak se válí nad hlavami lidí a proudí mezi stoly, ale nikdo jiný ji nevnímal.

Nenašla v sobě sílu začít pracovat na něčem novém, jen nesmyslně protahovala rozpracované, i když stejně jako ostatní věděla, že tady už víc udělat nejde. Když se ocitla na samém dně, uvědomila si, že jí zbývá jen tolik energie, aby se zvedla, zašla za šéfem a oznámila mu, že končí.

Kolegové vůči ní necítili nenávisť, každý z nich její po-city chápal, ale přesto se nemohla zbavit dojmu, že její předčasný odchod berou jako zradu. Kdo ji nahradí? Jak najdou někoho s tolika zkušenostmi? Nevyřčené výčitky, pohledy upřené k zemi, trapné, hmatatelné ticho.

Ani Martin s Karlem nenašli odvahu rozloučit se, jak se patří. Kluci, s nimiž tenkrát nastupovala plná ideálů.

S oběma si zažila i nějaké avantýry, všichni tři dělali spoustu hloupostí, aby z hlavy vymazali ty strašné obrazy, ale stejně to nepomáhalo. Mezitím zestárli, oba kolegové mají rodiny, jen Helena zůstala sama.

Když vyšla z budovy, zatočila se jí hlava. Cítila, jak z ní padá tíha situace i odsloužených let. Vzápětí jí ale začalo docházet, co udělala. Zachovala se správně? Chvilku postávala před vchodem a bojovala s nutkáním vrátit se, všem se omluvit a sednout si za svůj stůl. Pak se zhluboka nadechla a šla na tramvaj.

Cestou začala plakat. Slzy jí tekly po tváři a ona nevěděla, jak je zastavit. Uvědomila si, že někteří spolucestující si toho všimli, proto na nejbližší zastávce vystoupila a raději šla domů pěšky. Chladné počasí nebylo na procházku ideální, ale to jí nevadilo.

V malém ošklivém parčíku si sedla na lavičku a sledovala hustou dopravu, kterou těch pár nahých stromů nedokázalo zastínit. Nemyslela na nic.

Zvedla se až v okamžiku, kdy se třásla zimou. Uvědomila si, že tady proseděla téměř dvě hodiny, a vydala se domů..

...Zjevně existuje nějaké duchovní puzení, které nás nutí hledat vyšší rozměr. Něco, co nás přesahuje.

Podíváme-li se na soukromá zjevení pod tímto úhlem a odhlédneme-li od extrémních případů, naskytne se nám obraz lišící se od zažitého vnímání. Duchovní prožívání, včetně situace, kdy k věřícímu určitým způsobem „promlouvá“ objekt jeho víry, není ničím neobvyklým.

Důvodů, proč se může takové tvrzení zdát překvapivé, je několik. Češi jsou ve své víře vzhledem k obecnému společenskému klimatu tajnosnubní. Přiznání víry může snadno vést k odsudkům. Duchovní život je chápán jako soukromá záležitost, o níž se nehodí veřejně diskutovat.

Většina věřících v této zemi se navíc hlásí k římskokatolickému křesťanství, které termín soukromá zjevení stvořilo a podtrhává právě adjektivum „soukromý“ jako označení zážitku, jenž je určen pouze jeho příjemci.

Milan s grácií klavírního virtuosa doťukal na klávesnici poslední slovo a spokojeně si prohlížel první stránku diplomky. Se zvláštním zalíbením se kochal větou, která se mu opravdu povedla.

Takhle má vypadat akademický styl. Proč psát jednoduše, když to můžeme šroubovat přes vznešeně znějící cizí termíny? Proč se vystavovat riziku, že někdo prokoukne banalitu našeho sdělení? Ne, radši vytvoříme slovní kamufláž, aby pro verbální stromy nebyl vidět řídký myšlenkový les. Milana tento přístup dříve iritoval, teď si ale užíval pocit, že ho taky ovládá.

S úsměvem na rtech proto větu doplnil o další cizí slovo a výsledek si nahlas zarecitoval: „Náš ateismus je více než cokoli jiného synonymem odporu proti formalizovaným strukturám reprezentovaných oficiálními církevními orgány.“

Nebyla moc vysoká, snad proto si připadala silnější, než ve skutečnosti byla. Měla krátké černé vlasy, kterým ovšem poslední dobou musela pomáhat barvou, aby zakryla šediny. Její krásné, světle šedé oči dokázaly přitáhnout pozornost každého, kdo o ně zavadil.

Ale teprve když Helena promluvila, projevilo se pravé kouzlo její osobnosti. Měla sytý, melodický hlas. Stačilo pár slov a dokázala si získat důvěru posluchače. Dokonalá výbava pro její povolání.

Zdálo se, že její charisma zapůsobilo i na makléře, který seděl naproti ní v kavárně v centru Prahy. Mladíka ve

špatně padnoucím obleku rychle opustila sebevědomá výřečnost a místo chrlení nabídek okouzleně naslouchal jejím požadavkům.

„Takže by to mělo být někde na samotě? Bez elektriny a tak? Rozumíme si?“

„Nemusí to být poustevna,“ usmála se Helena. „Může to být někde na vesnici, ale nemělo by tam být moc lidí. Hlavně aby tam byla příroda. To je to jediné, co po vás chci – relativní klid a přírodu.“

„Preferujete nějakou konkrétní lokalitu?“

„Víte, že je mi to jedno?“ podívala se na rušnou ulici. „Chci odtud pryč.“

„Já se na to podívám a pošlu vám nějaké tipy po mailu. Do toho rozpočtu se snad vejde, určitě se za tu cenu dá pořešit něco pěknýho. Žádný luxus, ale o to vy asi ani nestojíte, že?“

„Ne. I když, možná ještě jedna věc...“

„Jsem jedno velké ucho,“ zašklebil se žoviálně mladík a Helena se začala těšit, až tahle schůzka skončí.

„Bylo by fajn, kdybych si tam mohla zařídit ateliér. Aby tam byla aspoň jedna místnost, která by byla trochu prostornější a bylo tam dost světla.“

„Vy jste fotografka?“

„Ráda maluju.“

3

Helena seděla v miniaturní kuchyni. Výhled z okna v desátém patře vyplňovaly šedivé paneláky pražského Chodova, úplně stejné jako ten, v němž se nacházel její byt. Vlastně to byl jen kuchyňský kout plynule přecházející v obývací, pracovnu a ateliér v jednom. Zbytek bytu zahrnoval už jen malou ložnici a ještě menší předsíň.

Tohle byl skoro třicet let její domov. Teď se ho chystá opustit a vrhnout se do neznáma.

Snažila se vyznat ve svých pocitech. Nebyla to lítost, spíše jemné vzrušení z nadcházejícího dobrodružství smíšené s obavami ze stěhování. Nejhorší byl ten prázdný horizont, na jehož konec nedohlédla. Pořád ještě neměla představu, kam půjde.

Položila hrnek s čajem na kuchyňskou linku a začala přecházet mezi místnostmi. Stěny byly poseté obrazy, další plátna stála opřená o zeď. Bez malování bych odešla daleko dříve, uvědomila si. Prostor byl tmavý, jak temné barvy absorbovaly světlo. Nezúčastněný pozorovatel by takhle dílka označil za abstrakci, ale Helena v nich viděla všechno: postavy, děje i pocity. Byly to vězeňské cely, kam zamykala svou úzkost.

Kdysi dávno uspořádala malou výstavu v nenápadné kavárně a pozvala své kolegy. Když si vzpomněla na jejich bezradné výrazy, musela se pousmát. Martin ji tenkrát žertem nazval kněžkou pekel. Řekla mu na to, že chrličie gotických katedrál měly podobu démonů právě proto, aby stavbu chránily před zlými silami. Stejně to nepochopil. Měla by prý namalovat něco veselého.

To je přesně to, co chci, říkala si v duchu při pohledu na svou soukromou galerii. Možná by se všech těch obrazů měla zbavit a začít úplně znovu. Chvilí o tom přemýšlela, ale věděla, že by neměla sílu se s nimi rozloučit. Stejně by je nikdo nechtěl, povzdechla si a sedla si k chladnourčímú čaji.

Začala se znovu probírat nabídkami od realitního makléře. Cena všech nemovitostí se vešla do částky, kterou jí nabídl za odkoupení bytu. Suma to nebyla nijak závratná a podle toho taky vypadaly snímky chalup. Oprýskané fasády ale Heleně nevadily, vždycky se jí líbily domy, z nichž bylo poznat, že v nich bydleli lidé, kteří tu zanechali něco ze svých životů.

Chtěla netečný beton vyměnit za kámen, z něhož bude proudit nějaká energie. Okna, kterými se každé ráno podívá ven. Mělo by to za nimi vonět trávou a hlínou – a trávu a hlínu by jimi chtěla vidět. A taky stromy, květiny, pobíhající psy a kočky a hrající si děti, a klidně i nějaké auto ať tudy projede, jen jich nesmí být tisíce.

Když přestala snít a vrátila se do reality, začala s chladnou hlavou posuzovat všechny nemovitosti. Z výběru hned vyřadila ty, kde byla uvedena nutnost rekonstrukce. Něco by si asi byla schopná obstarat sama, ale nerada by trávila čas kopáním kanalizace. Na stolku zůstaly čtyři nabídky.

Vzala do ruky tužku a nakreslila tabulku, kde každý sloupec patřil jedné chalupě. Do řádků napsala své požadavky. Pak vybarvila políčko pokaždé, když dům obstál v jednotlivém kritériu. Za deset minut znala vítěze. Zbývalo zjistit, jestli obstojí i ve skutečnosti.

...Dobře poslouží příklad zjevení Panny Marie v Garabandalu ve Španělsku. Dne 18. června roku 1961 tam čtyři děvčátka utíkala na kopec za svou rodnou vsí. Ukradla jablka ze

stromu místního učitele a chtěla si je někde ve skrytu sníst. Když děti našly příhodné místo ve stínu borovic, začaly si na plodech pochutnávat.

Pak se ozvalo jakési zahřmění a všechna za spáchanou krádež pocítila stud. Jedna z dívek se dostala do zvláštního stavu: zvrátila hlavu k nebi a celá ztuhla. Zbylé tři děti zachvátil strach. Začaly utíkat do vesnice, ale po chvíli se extáze zmocnila i jich. Uviděly anděla oděného do jasného světla. Vzal na sebe podobu devítiletého chlapce, ale děti věděly, že to byl sám archanděl Michael.

Další dny se na místo vracely a modlily se. Třetí den se anděl objevil znovu a začala série zjevení, při nichž dívky upadaly do stavu extáze. To už je sledovaly zástupy věřících, protože zpráva o zázraku se rychle roznesla. Po několika dnech Michael k dětem poprvé promluvil a sdělil jim, že druhého července se jim zjeví Panna Maria.

Opravdu se zjevila za doprovodu dvou andělů. Nad trojicí se vznášelo Boží oko v trojúhelníku. Takto se Panna Maria zjevovala dívkám celé čtyři roky. Za tu dobu světu jejich prostřednictvím předala několik proroctví.

Jejich obsah byl zřejmý – lidé se musejí změnit. Musejí činit pokání, modlit se, zpovídat a především být dobří. Pokud se svět nezmění, přijde trest. Bůh sešle varování, které pocítí všichni lidé na světě. Později Maria předpověděla velký zázrak, který měl přesvědčit i nevěřící. Tento zázrak měl přijít do jednoho roku po varování. Následovala vidina podmíněného trestu za to, že lidé nechtějí varování uposlechnout. Vizionářky nesměly prozradit podrobnosti, ale mělo se jednat o trest seslaný samotným Bohem, hrůznější než smrt.

Milan si po sobě přelouskal výsledky dvouhodinové seance u počítače. Popravdě z toho nebyl vůbec moudrý. Poselství jsou nejasná a nechávají velký prostor k interpretaci. Další zdroje ale potvrzovaly podobné schéma

také u jiných případů. Jde o předzvěst apokalypsy, již předchází velká bitva dobra a zla, konec stávajících časů.

Maria zvěstuje, že konec už se blíží, a zároveň podává zprávu o tom, že za ty z nás, kteří si to zaslouží, bude bojovat. V jednom z proroctví Maria údajně říká: „Jsem strašná jako vojsko sešikované k boji, neboť mým úkolem, Pánem mi svěřeným, je zvítězit nad Satanem, rozdrtit hlavu starého hada, spoutat nestvůrného starého draka a uvrhnout ho do ohnivé propasti, svést zápas a potříit Antikrista a připravit druhý Ježíšův příchod, který mezi vámi obnoví své slavné království.“

Tak dost, řekl si. Aniž text uložil, zavřel okno editoru, vypnul počítač, oblékl si bundu a šel se projít.

Venku se zhluboka nadechl studeného vzduchu. Hlava mu třeštila. Pročítání mystické literatury ho spíš mátló, než by mu pomohlo. Nebyl schopný zachytit podstatu, kterou by mohl do své práce promítnout. Nevěděl, co je důležité, a co ne.

Možná by měl začít z jiného konce. Měl by se co nejdříve vydat do terénu.

„Tady máte klíče. Až pojedete přes Krumlov domů, tak mi je vrátíte. Uvidíte, jak se vám tu bude spát a tak.“ Mladá žena jí podala svazek s přívěskem v podobě umolousané plyšové veverky.

„Opravdu vám to nebude vadit?“ ujišťovala se Helena.

„Určitě ne, vždyť tady není ani co ukrást! Já se tady teď zdržuju nerada, babička umřela nedávno a všechno mi ji tady připomíná. Budu ráda, když se to co nejdřív prodá,“ ujišťovala ji majitelka chalupy, zatímco nasedala do otlučeného peugeotu.

Helena se dívala za odjíždějícím autem a žmoulala v ruce veverka. Pak se otočila a znovu pohlédla na štít stavení. Tohle by mohlo být ono! Jarní slunce se odráželo v oknech tak silně, že si musela zastínit oči dlaní. Pálené tašky na střeše ještě svítily novotou, vyměnili je před rokem. Pod střechou se nacházela velká půda osvětlená novými střešními okny – to bude ateliér! V přízemí byly dva pokoje, plochou odpovídající Heleninu pražskému bytu. A přes dvorek stála malá stodola, do níž se vejde auto. Místnosti potřebovaly vymalovat a bylo v nich dost vlhko, ale jinak to šlo.

Chvíli se rozhodovala, jestli se vrátí dovnitř a znovu prozkoumá celé stavení, ale počasí ji donutilo zamknout dveře a vydat se na prohlídku okolí.

Ještě než se sem vydala, přečetla si o Výtoni něco na internetu. Text o malebnosti tohoto koutu země rozhodně nepřeháněl. Líbilo se jí tady. Obyčejná vesnice, která nijak nevybočuje, snad jen tím údajným nadpřirozeným zjevením a s ním spojeným rozvojem cestovního ruchu. To byla Helena ochotná tolerovat – nedokázala si představit, že by se tohle místo hemžilo turisty víc než Praha. Zjevení ji z míry nevyvádělo, nepokládala se za věřícího člověka a brala to jako místní zajímavost, něco ve smyslu smrtky na pražském orloji nebo brněnského draka.

Přesto ji něco táhlo vzhůru po křížové cestě až na vrchol Svatý Tomáš. Nahoře se posadila na práh dřevěného altánku vedle staré kapličky, která se jí zamlouvala daleko víc než nový, modernisticky hranatý kostel. Nádherné místo, řekla si pro sebe. Tady může celé dny vysedávat a dívat se do kraje. Výhled potvrzoval, že je to místo na procházky jako stvořené: viděla údolí i kopce, lesy, pastviny i pole. Tady by snad mohla přijít na jiné myšlenky.

Rozhodla se, že to hned vyzkouší. Rozhlédla se okolo, jestli je sama. Potom zavřela oči a opřela se zády o stěnu.

Na tváři cítila teplo slunečních paprsků, zhluboka vdechovala voňavý vzduch a poslouchala šum krajiny. Takhle meditovala dlouhé minuty a každému, kdo by ji v tomto okamžiku zastihl, by připadalo, že spí. I když vlastně na nic nemyslela, někde vzadu, v nějakém zasutém koutku její mysli, to pomalu začalo vřít. Obrazy, pocity a vzruchy se začaly probouzet a proudit do jejího prázdného vědomí.

Přestala vnímat červenou mlhu, kterou slunce kreslilo přes oční víčka. Ocitla se v černofialovém prostoru a nebyla tam sama. Okolo ní se pohybovaly bytosti vydávající šeptavé, nesrozumitelné zvuky. Cítila, že jsou jich desítky. Byly pod ní a vznášely se jí nad hlavou, vysílaly k ní úzkost a strach. Celým tělem vnímala, jak se k ní vztahují a prosí, aby jim pomohla. Cítila vlhký, nasládlé páchnoucí vzduch. Zvuky byly čím dál zřetelnější, šepot zesiloval, až zněl jako řev a ona na tváři cítila vzduch vířený těly přízraků.

Rychle otevřela oči a hledala něco, co ji ukotví zpět v realitě. Pohledem se zastavila na topolech nad řekou a vydechla. Za pár chvil byla zase zpátky na kopci a vnímala přírodu kolem sebe. Ne, takhle rychle to nepůjde.

Děsilo ji to. Připadala si naprosto bezbranná, neschopná bránit se svým myšlenkám. Přitom až donedávna dokázala spokojeně žít, navzdory tomu, s čím přicházela dennodenně do styku. Jednou už přece našla cestu, jak s tím bojovat.

Začalo to nedlouho poté, kdy zahájila kariéru. Strašilo ji to nejdříve ve spánku, byly to ostré, jasné obrazy, které nešly smazat. Potom ji začaly pronásledovat i ve dne. Když byla v koncích, objevila magickou moc malování.

To, co se jí vyrojilo v hlavě, přenášela na plátno. Sny se stále vracely, ale časem bledly, až postupně vyvanuly

docela. Brzy je sice nahradily jiné, ale Helena věděla, že zná způsob, jak je držet pod kontrolou.

Jenže to, co teď prožila na kopci, zatím porazit nedokázala. Bylo to něco jiného, co v sobě zamknout nedovedla. Byl to důvod, proč utekla.

4

„Zastávka Výtoň na Šumavě!“ zařval průvodčí na celý vagon, který byl ovšem kromě Milana prázdný.

Lokálka zastavila uprostřed ničeho – oprýskaná modrá cedule a několik betonových panelů obrůstajících trávou. Při vystupování si málem vymknul kotník a zavravoral. Když vlak zmizel z dohledu, podíval se na oblohu. Hustá tmavá mračna visela nízko nad jeho hlavou.

Kousek za zastávkou našel rozbitou asfaltku. Jediná známka civilizace, ta musí vést do Výtoně. Jak tam tak stál a přemýšlel, kterým směrem se vydat, začalo poprchávat. Po pár minutách cesty už lilo jako z konve.

Rozhlížel se kolem zpoza kapuce větrovky. Tenhle kout republiky zdivočel a zarostl stromy kvůli komunistům – a teď je právě proto vyhledávaným cílem turistů.

Z vlakové zastávky to byly do Výtoně necelé tři kilometry. Milanovi to připadalo delší, většinu cesty šel po cestě obklopené hustým lesem a neviděl moc před sebe. Po celou dobu ho neminulo ani jedno auto, což v něm vzbuzovalo chmurné myšlenky o zemi nikoho.

Vesnice se ukázala zničehonic, vyšel ze zatáčky a uviděl první stavení. Pak spatřil i ceduli se jménem obce a hned za ní další, barevnější vývěsku se jménem penzionu, který si pro svůj pobyt zamluvil. Jmenoval se U Anděla.

Procházel Výtoní a snažil se nasát místní atmosféru. Moc se mu to nedařilo. Počasí bylo nepříjemné a celé místo bylo tak nějak mrtvé. V penzionu se měl hlásit až za hodinu. Ze všeho nejradši by si sedl do nějaké kavárny a tam to přečkal, jenže to nebylo tak jednoduché. Prošel okolo dvou hospod a jednoho bufetu, ale všude měli

zavřeno. Aspoň že vedle bufetu stála zastřešená lavice, kam se mohl uchýlit před deštěm.

Přesně na čas zazvonil na zvonek penzionu. Byl to nový dům postavený za přirozenou hranicí původní osady, jakých zde byly k vidění snad dvě desítky. Penzion byl však výjimečný i oproti novostavbám. Už jenom ta narůžovělá fasáda a baculatý barokní andělíček nade dveřmi vybočovaly. Majitel žil hlavně z poutníků, kteří se sem v létě stahovali.

Ve dveřích se objevila asi padesátiletá žena, která sem moc nezapadala. Vysolárkovaná a s nepřirozeně objemným úcesem. Při pozdravu Milanovi málem poškrábala ruku útokem prstenů a dlouhých nehtů. Když se usmála, suchá kůže na obličejí se jí zvrásnila.

Sdělila mu, že bude v penzionu sám až do víkendu, kdy má přijet ještě nějaká rodina s dětmi. Protože Milan nechtěl snídani ani večeři, nechá ho tady samotného a odjede zpátky do Krumlova. Vrátí se až v pátek večer, aby přivítala nové hosty. Kdyby něco, ať jí Milan zavolá na mobil.

V pokoji bylo znát, že v něm dlouho nikdo nebydlel. Byl vlhký a studený, i když elektrické topení už se nahřívalo. Začal si vybalovat věci a svlékl si navlhle džíny. Venku už nepršelo, mraky se rozestupovaly. Pokoj zahrnoval jednu postel, stoleček se židlí a miniaturní kuchyňku s elektrickým vařičem. Jedno ze dvou oken mířilo na kopec zvaný Svatý Tomáš. Na jeho vrcholku bylo možné rozeznat jakousi velkou dřevěnou stavbu. Tam se to v roce 2000 odehrálo. Třináct let...

Když si trochu odpočinul, uvařil si kafe a ohřál konzervu s fazolemi, vyrazil na obhlídku. Venku už se slunce odráželo od mokrého asfaltu. Procházel po liduprázdné návsi a mířil k ohnisku svého zájmu. Po chvíli došel k začátku křížové cesty vedoucí strmě vzhůru.

U prvního zastavení si prohlédl výjev Pilátova soudu nad Ježíšem. Malba byla vyvedená na dřevěné desce připravené uvnitř zděného výklenku.

Někdo se o cestu hezky staral, malba byla úplně jako nová a jednotlivá zastavení svítila bělostí neposkvřené omítky. Bílé body se vinuly až někam nahoru, vrchol Svátý Tomáš nebyl vidět. Až teď si Milan uvědomil, jak je svah prudký.

Pustil se do výstupu. Po kopcích chodil rád, ale zimní nicnedělání se na něm přece jen podepsalo. Už u třetího zastavení se musel vydýchat a rozeplnul si bundu. Dál pokračoval o něco mírnějším tempem a radši se kochal pomalu se rozevírajícím výhledem do kraje. Straň, po které se křížová cesta plazila vzhůru, byla využívána jako pastvina, výhledu tedy nic nebránilo.

Po dešti se z údolí zvedala oblaka páry a vzduch voněl svěží jarní vlhkostí. Milan si užíval přírodu a cítil, jak mu tohle místo dělá dobře. Kdyby tady nezjistil žádné informace a nenapsal ani čárku, aspoň si užije jarní prázdniny.

Když se blížil k vrcholu a zastavení zobrazovala události následující po ukřižování, rozeznával nahoře dřevěnou stavbu, kterou pozoroval z okna. Byl to poměrně velký, moderní kostelík, který tu nemohl stát dlouho. Dřevo mělo krásnou strukturu a vonělo pryskyřicí. Když kostel obešel, našel za ním schovanou novogotickou kapličku. Ta tu naopak musí nějaký ten pátek stát.

Opodál se nacházel malý altánek. Velký nápis nade dveřmi informoval příchozí, že zde se dne 15. 7. L. P. 2000 zjevil anděl Páně dívce jménem Marie. Na dřevěném domečku byly nejzajímavější cedulky. Po celém obvodu byl doslova obrněný drobnými smaltovanými, dřevěnými a někde i papírovými cedulkami zatavenými do plastové fólie, aby odolaly počasí.

*Děkuji za uzdravení z dlouhé nemoci
Poděkování za vyslyšení modliteb
Za vyslyšení proseb děkuje rodina Braných*

Musely jich tam být desítky. Tolik lidí se sem přišlo pomodlit, tolika z nich se jejich přání splnilo a stálo jim za to poděkovat. Až v tomto okamžiku Milanovi došlo, že věci, o kterých chce psát, mají pro spoustu lidí ohromný význam. Že v určitém smyslu je úplně jedno, co si o zjevení myslí on, církev, vědci nebo senzibilové. Pro člověka, který sem přišel prosit o uzdravení svého dítěte a toho uzdravení se dočkal, existuje jen víra.

Jak tak přemýšlel, cítil jemné mrazení v zádech. Možná jsou to modlitby, přání a myšlenky všech těch poutníků, které se upírají do jednoho bodu a vytvářejí tak nějakou mystickou energii, jejíž proudění teď pociťuje. Ale spíš je to jen studený vítr, který tady nahoře fouká. Milan přerušil meditaci, zapnul si bundu až ke krku a začal pomalu scházet zpátky do Výtoně.

Na pokoji si konečně vybalil veškerý obsah krosny, pokusil se co nejúhledněji naskládat oblečení do skříně a položil notebook na stolek. Počítač už měl něco za sebou, proto musel být neustále zapojený v zásuvce. Součástí Milanovy výstroje byl ještě fotoaparát a diktafon. Oba přístroje patřily mezi zasloužilé – nebo spíš vysloužilé – položky majetku *Fokusu*, kde je Milanovi laskavě zapůjčili.

Připadal si jako spisovatel, který odjel někam daleko, kde ho nebude nic rušit. Nebo jako investigativní novinář, který je na stopě spiknutí sahajícího až do nejvyšších politických kruhů. Vzpomněl si na liduprázdnou ves a říkal si, jestli tady vůbec najde někoho, koho bude moct vyzpovídat.

Teď navečer ale už nikoho po návsi nahánět nebude. Zapnul počítač a začal si pročítat texty, které zatím

napsal. Ještě naléhavěji teď vnímal, že jim chybí spojení s lidmi, byly to jen nicneříkající shluky slov a odborných termínů. Neexistovala žádná souvislost mezi tím, co dosud napsal, a tím, co viděl tam nahoře. Začal chápat, co Spurný myslel těmi konkrétními projevy víry konkrétních lidí.

Helena se rozhodla impulzivně, žádné další nemovitosti už vidět nechtěla. Ocitla se ve víru velkých rozhodnutí, o kterých není dobré dlouho přemýšlet. Opustit práci, prodat byt v Praze, koupit dům na Šumavě. Nechtěla riskovat, že se jí to ještě rozleží v hlavě.

Všechny změny brala jako fakt. Jediné, o čem přemýšlela, byly technicko-logistické problémy. Řešila, co může v Praze nechat, co si vezme s sebou do Výtoně a co udělá se zbytkem. Pak tu byly záležitosti týkající se převodu nemovitostí, smlouvy, změna bydliště. Tohle všechno ji zaměstnávalo natolik, že pro ni nebylo těžké zapomenout na důvody jejího počínání.

Na konci toho maratonu bylo stěhovací auto převážející výtvarné potřeby, postel, elektroniku a oblečení, jehož siluetu Helena sledovala ve zpětném zrcátku, když řidiče navigovala z Prahy až před práh svého nového domova.

Následující týdny strávila zařizováním interiéru stavení podle svých představ. Všechno uklidila a snažila se vyhodit co nejvíc harampádí. Většiny věcí jí však přišlo líto, tak je vystěhovala do předsíně.

Ze všeho toho přenášení a stěhování jí sice bolelo celé tělo, ale jinak se cítila skvěle. Když už byla tak rozjetá, vzala do ruky štětku a vybělila celé přízemí. Světnice prokoukly a ona usínala s úsměvem na rtech.

Postupem času ale začala její euforie trochu opadat. Uvědomila si, že práce neberou konce. Taky začala trochu